

Poskrbimo za ptice-koristne živali

V zimskem obdobju navadno ne izvajamo direktnih ukrepov proti škodljivim organizmom na kmetijskih rastlinah. Kljub navideznemu zatišju pred prvimi spomladanskimi škropljenji, ki jih v sadovnjakih opravimo proti boleznim in škodljivcem, lahko z enostavnimi in koristnimi ukrepi vplivamo na varstvo rastlin v vegetacijskem obdobju. Pri tem imam v mislih oskrbo koristnih organizmov, to je naravnih sovražnikov rastlinskih škodljivcev.

Vloga le teh je zelo pomembna pri vzdrževanju naravnega ravnovesja med živimi organizmi v okolju. Porušenje ravnovesja iz katerega koli vzroka lahko privede do prerazmnožitve posameznih vrst škodljivcev in posledično do nastanka večje škode. Narava sicer sama po sebi vedno teži k ravnovesju. Največkrat smo prav ljudje tisti, ki s svojimi dejanji vplivamo na rušenje naravnega sistema.

Izmed množice koristnih organizmov bi v prispevku namenil nekaj pozornosti pticam. Ptice so dvoonožni, toplokrvni vretenčarji pokriti s perjem. Zanimivo je, da razvojno izvirajo iz dinozavrov. Ptice so na zemlji že približno 180 milijonov let. So najbolj raznolika živalska vrsta vretenčarjev. V Evropi je prisotnih okoli 430 stalnih vrst, na celi zemeljski obli skoraj 10.000 vrst. Hranijo se z nektarjem, rastlinami, semeni, žuželkami, sesalci in mrhovino. Z vidika varstva rastlin so ptiči zelo pomembni kot žužkojedi. Prav med žuželkami je namreč veliko pomembnih škodljivcev kmetijskih in drugih rastlin.

Sinička – prehranjevanje mladičev v gnezdilnici

V Sloveniji je **velika sinica** poleg, ščinkavca in črnoglavke najbolj razširjena vrsta ptic. Gre za zelo koristno ptico pevko. Gnezdi v najrazličnejših bivališčih: gozdovih, sadovnjakih in naseljih. Pogoj so primerna mesta za gnezdenje (dupla, razpoke v zidu in druge naravne ali umetne odprtine) ter zadostno število žuželk za prehrano mladičev. Pomladi in poleti se sinica hrani predvsem z žuželkami, kot so gosenice, stenice in hrošči rilčkarji, pobira pa tudi pajke in majhne polže. Iz lastnih izkušenj vem, da imajo sinice zelo rade številne škodljive žuželke

kot so: gosenice malih zimskih pedicev, oljčnega molja, molja mladih poganjkov, hrastovega listnega zavrtača ter ličinke in bube oljčne muhe. Pomladi v času gnezdenja samček in samica od zgodnjih jutranjih ur in vse do sončnega zahoda prinašata mladičem žuželke. Z natančnim opazovanjem sem ugotovil, da samček in samička v povprečju na vsako minuto obiskujeta gnezdilnico in prehranjujeta lačne mladiče. Enostaven izračun pokaže koliko žuželk pojedjo mladiči.

Prehrana ptic je zelo prilagojena letnemu času in temu primerno razpoložljivostjo s hrano. V toplejšem delu leta se prehranjujejo z žuželkami in rastlinami, medtem ko je hrane v zimskem obdobju neprimerno manj. V tem obdobju se ptiči prehranjujejo v glavnem s semeni in raznimi plodovi, ki ostanejo na rastlinah tudi pozimi.

V ekstremnih zimskih pogojih so tako ptice na zelo hudi preizkušnji. In prav v takih pogojih je naša pomoč »letečim prijateljem« najboljša dobrodošla.

Sinička – prehranjevanje z lojevo pogačo

Kaj lahko naredimo? V nasade lahko namestimo krmilnice za ptice. Krmilnice redno oskrbujemo z mešanico semen, v bolj mrzlih obdobjih so zelo primerne tudi lojeve pogače. Te lahko izdelamo sami s topljenjem živalskih maščob katerim primešamo različna semena. Maščoba pomeni v ekstremnih zimskih pogojih pticam pomemben vir energije, in jim omogoča preživetje. Pozimi so prav sinice najbolj množični obiskovalci krmilnic. Sedaj je tudi čas, ko lahko začnemo razmišljati o ustvarjanju pogojev za povečanje števila koristnih ptic. V ta namen je primerno že pred koncem zime v nasade namestiti gnezdilnice. V nasadih navadno ni dovolj primernih naravnih odprtih za gnezdenje, zato je koristno da le te namestimo sami. Tako krmilnice kakor tudi gnezdilnice lahko nabavimo ali jih z malo truda in znanja izdelamo sami. Načrti so dostopni tudi na spletnih straneh.

Sinička- krmilnica

Poskrbimo za ptice. To je dobro, poceni in koristno dejanje. Nenazadnje ni zanemarljiv tudi psihološki vidik dejanja. Sam ob pogledu na ptice, ki veselo priletijo ob vsakem polnjenju krmilnice doživim zelo lepe trenutke.

V svojem oljčniku imam s siničkami »sklenjen dogovor«: jaz njim pomagam pozimi, one meni v ostalih letnih časih. Dogovor obojestransko izpolnjujemo.

Matjaž JANČAR
Specialist za varstvo rastlin